

Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Asia

Verohallinnon Harmaan talouden selvitysyksikön asiantuntijalausuma hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 183/2025).

Lausuma

Verohallinnon Harmaan talouden selvitysyksikkö (myöh. selvitysyksikkö) lausuu harmaan talouden torjunnan näkökulmasta ja kannattaa Harmaan talouden selvitysyksiköstä annettuun lakiin esitettyjä muutoksia mm. selvitysyksikön toimialan laajentamisesta.

Hallituksen esityksessä ehdotettujen muutosten keskeisin vaikutus harmaan talouden torjuntaan olisi selvitysyksikön toimialan laajentaminen koskemaan sellaisia luonnollisia henkilöitä, joilla ei ole omistus- tai vastuuasemaa yrityksissä tai muissa organisaatioissa. Muutos parantaisi selvitysyksikön mahdollisuuksia tehdä ilmiöselvityksiä nykyisin selvitystoiminnan katveeseen jäävistä harmaan talouden ilmiöistä ja muodoista kuten kevytyrittäjyydestä, osakekaupoista ja kryptovaluutoista. Muutos parantaisi selvitysyksikön näkemyksen mukaan myös viranomaisten kykyä tunnistaa ja ennaltaehkäistä harmaata taloutta kokonaisvaltaisesti. Muutoksella ei olisi vaikutuksia muiden viranomaisten nykyisiin tehtäviin taikka tiedonsaantioikeuksiin.

Selvitysyksikön näkemyksen mukaan mahdollisuus laatia velvoitteidenhoitoselvityksiä myös yritystoimintaan kytkeytymättömistä henkilöistä tehostaisi viranomaisten välistä tietojenvaihtoa ja parantaisi harmaan talouden torjuntaa viranomaistehtävissä ilman, että viranomaisten nykyisiä toimivaltuuksia tai tiedonsaantioikeuksia tarvitsisi lisätä. Viranomaiset saisivat ehdotetun muutoksen myötä nopeammin ja kattavammin ajantasaista tietoa sekä organisaatioiden että luonnollisten henkilöiden velvoitteiden hoitamisesta, taloudellisesta tilanteesta sekä taloudellisista kytkennöistä.

Selvitysyksikkö arvioi, että ehdotetut muutokset lisäisivät velvoitteidenhoitoselvityksen kysyntää noin 20-40 %. Tarvittava tietojärjestelmän kapasiteetin lisäys on jo huomioitu aikaisemmassa tietojärjestelmäkehityksessä ja tulevat muutokset voidaan toteuttaa nykyisen budjetin puitteissa. Muutoksella ei myöskään ole henkilöresurssivaiikutusta selvitysyksikössä. Selvitysyksikkö arvioi, että velvoitteidenhoitoselvityksen laatimisen laajentaminen kaikkiin luonnollisiin henkilöihin vähentää muille viranomaisille tehtyjen tietopyyntöjen määrää ja säästää vastaavasti niiden tietojen luovutukseen käyttämiä resursseja.

Helsingissä 11.2.2026

Marko Niemelä
apulaisjohtaja